

MEDICINĂ VETERINARĂ

CZU 619:[616.5-002:636.7+615.322:634.8]

EFICACITATEA TERAPEUTICĂ A PREPARATULUI ENOXIL 5%-SOLUȚIE APOASĂ ÎN DERMATITA ALERGICĂ ȘI ÎN MICROSPORIA NATURALĂ LA CÂINE

S. BALANESCU¹; GH. DONICA¹; N. STRATAN²;
T.LUPAȘCU²; DIANA BALANESCU¹

¹ Universitatea Agrară de Stat din Moldova,

² Institutul de Chimie al AȘM

Abstract. The therapeutic efficacy of the 5% solution of Enoxil has been tested on dogs naturally affected by *Microsporum canis*. Also it has been tested on dogs with clinical diagnosis of allergic dermatitis determined to be of an alimentary nature. In both cases 5% Enoxil appeared to be 100% effective when superficial cutaneous applications had been performed during 10-20 days. The 5 % solution of Enoxil applied superficially on the skin guarantees a faster recovery process and prevents the emergence of secondary lesions, compared to other methods usually used in the veterinary clinical practice.

Keywords: Allergic dermatitis, Dogs, 5% Enoxil solution, *Microsporum canis* infection, Treatment.

ÎNTRUDUCERE

În ultimele decenii, la nivel global se constată o creștere a incidenței bolilor de piele, atât la om cât și la animalele receptive. În mediul urban, în principiu carnivorele domestice, infectate cu dermatofiti, reprezintă o sursă periculoasă de infecție pentru om (Gh. Solcan et al., 2003; Viorica Mircean, 2003). Infecția cu *Microsporum canis* este des înregistrată la câini, pisici, cai, porci, oi, iepuri, maimuțe.

Dermatitele dețin o pondere mare în patologia veterinară, provocând practicienilor probleme serioase, atât prin prisma dificultăților de aplicare a unui tratament eficace și rapid, cât și prin stabilirea unui diagnostic corect (Iuliana Betty Hobeau, 2008). Deseori dermatita topică/alergică poate fi de origine alimentară.

În condițiile Republicii Moldova, reieșind din practica noastră, considerăm că principalele alimente provocatoare de alergeni este carnea de cal, peștele, ouăle, ciocolata etc.

În prezent, în tratamentul dermatofitiilor se utilizează antimicotice de sinteză sau biosinteză, aplicate topic sau sistemic. Cele mai bune rezultate se obțin prin combinarea utilizării sistemice și topice, în același timp împiedicându-se și contaminarea mediului. Conform rezultatelor obținute de unii autori (K.Moriellor et al., 1991), antimicoticele sistemice au efecte teratogene, la pisici deaceia puii pot fi tratați numai după înțarcare.

În prezenta cercetare ne-am propus să testăm eficacitatea terapeutică a preparatului Enoxil în microsporie și dermatita alergică (alimentară) la câine. Enoxilul este obținut pe baza taninelor extrase din semințe de struguri de vița de vie, care posedă proprietăți antioxidante, antibacteriene, antiinflamatoare, analgezice și regenerative. T.Lupașcu, et al. (2010) comunică că Enoxilul, fiind un preparat ecologic, a fost utilizat pentru protecția plantelor, în calitate de antifungice, în cazul putregaiului de rădăcină la sfecla pentru zahăr și soia, și pentru patogenul *Botrytis cinerea* Pers la vița de vie.

MATERIAL ȘI METODĂ

Pentru determinarea eficacității antimicotice și a proprietăților antiinflamatoare, analgezice, regenerative a preparatului Enoxil-5%, soluție apoasă, au fost formate 4 loturi de câini, incluzând 10 animale parazitare cu *Microsporum canis* și 9 cu diagnosticul stabilit – Dermatită alergică de ordin alimentar. Acestea proveneau din clinica Facultății de Medicină Veterinară a UASM și din clinicile orașului Chișinău. Cu scop terapeutic s-au utilizat trei variante de scheme, Enoxil 5%, lotul I și lotul III, iar lotul II și lotul IV conform protocolului terapeutic elaborat (tab. 1).

După identificarea cazurilor prin examen clinic, microscopic și folosind ca probă de diagnostic iradierea cu lampa ultraviolet, examen hematologic inițial, la finele tratamentului s-a stabilit diagnosticul. Terapia topică s-a aplicat o dată pe zi, timp de 20 de zile. Rezultatele examenului clinic au fost evaluate

la 10 zile. La 20 de zile post-terapie s-a făcut evaluarea clinică, microscopică finală, examen hematologic (tab. 1).

Tabelul 1

Protocol terapeutic în microsporia naturală și dermatita alergică la câini

Lot	Diagnosticul	Terapia cu:	Ziua 0	Ziua 10	Ziua 20
I (n=6)	Microsporum canis	Enoxil 5% soluție	Examen clinic, examen microscopic, examen lampa ultravioletă, examen hematologic terapie topică	Examen clinic, Examen hematologic	Examen clinic, Examen microscopic, Examen hematologic
II (n=4)	Microsporum canis	Unguent Iam + 5% tinctură de Iod	Examen clinic, examen microscopic, examen lampa ultravioletă, examen hematologic	Examen clinic, Examen hematologic	Examen clinic, Examen microscopic, Examen hematologic
III (n=5)	Dermatită alergică	Enoxil 5% soluție	Examen clinic, Eritem, prurit generalizat, sensibilitate locală crescută, examen microscopic, examen – la mpa ultravioletă	Examen clinic	Examen clinic, Examen microscopic
IV (n=4)	Dermatită alergică	Tiosulfat de sodiu 30% i.v., în doză 5-10 ml pe animal 3-4 ml glucoză 25%, LORINDEN C	Examen clinic, Eritem, prurit generalizat, sensibilitate locală crescută, examen microscopic, examen – la mpa ultravioletă	Examen clinic	Examen clinic, Examen microscopic
Terapie topică zilnic până în ziua 20					

REZULTATE ȘI DISCUȚII

Pe baza cunoștințelor acumulate până în prezent cu privire la controlul dermatofitiilor și în caz de dermatita alergică, am efectuat examene clinice, microscopice, hematologice privind testarea eficacității terapeutice a preparatului Enoxil în comparație cu scheme mai des folosite în practica medical-veterinară.



Figura 1. Defecte locale ale pielii în afecțiunile cu *Microsporum canis*



Figura 2. Eritem în dermatita alergică



Figura 3. Terapie topică cu Enoxil sol.5%



Figura 4. Aspect clinic în perioada post terapeutică

Rezultatele obținute sunt prezentate în tabelele 2 și 3.

În urma evaluării clinice, la animalele din lotul I experimental la 10 zile post terapeutic, s-a putut observa o ameliorare clinică la toate cazurile. La (50%) dintre animale nu s-au depistat cruste, ci doar scuame, iar părul începea să regenereze. Animalele consumau energic hrana, erau vioaie, iar la următoarea evaluare clinică, la a 20-a zi post terapeutic, s-a stabilit o vindecare clinică completă la toate animalele, examenul microscopic fiind negativ. Leziuni secundare nu s-au observat. Evaluarea microsporiei la un câine în vârstă de 4 ani este elucidată în figura 1. Boala clinic s-a manifestat prin eritem, alopecie, cruste și defecte locale.

În general, au fost afectate unele zone cum ar fi: suprafața ventrală a cozii, suprafața laterală a membrului posterior și regiunea anusului. Clinic s-a observat prurit intens tradus prin lins insistent a suprafețelor afectate, îndeosebi a regiunii soldului până la dinudarea dermului, urmată de durere vie, iar zona apare acoperită cu serozitate, care aglutinează firele de păr din jur.

Utilizarea produsului Enoxil 5% a demonstrat că, începând cu ziua a 3-a sau 4-a de la inițierea tratamentului s-a observat diminuarea pruritului, începerea cicatrizării regiunilor afectate, iar începând cu a 7-a zi s-a observat o ameliorare esențială și s-a produs vindecarea.

În lotul II, alcătuit din patru câini, tratat cu unguent Iam în asociere cu tinctura de iod-5% la 10 zile post terapeutic, prin examen clinic, s-a stabilit că două animale (50%) nu mai prezentau cruste, ci doar scuame, iar la alți doi câini s-au identificat leziuni de microsporie. După 20 de zile de terapie, toți cei patru câini, tratați cu unguent Iam, în asociere cu 5% tinctură de Iod, s-au vindecat 100%.

În lotul III, care include 5 câini afectați de Dermatita atopică (alergică), s-a constatat o vindecare clinică la 3 animale (60%), la a 10-a zi și numai un câine (25%) din lotul IV s-a tratat în aceeași perioadă post terapeutică (tab. 3). La doi câini din lotul III vindecarea clinică s-a produs la a 15-a zi post terapeutic, ceia ce alcătuiește 40% (fig. 2-4).

Tabelul 2

Eficacitatea terapeutică a preparatului Enoxil 5% - soluție în infecția naturală cu Microsporum canis la câini

Specia	Lot	REZULTATE				
		Ziua 0	Ziua 10	Ziua 20	Vindecare	
					Completă n / %	Leziuni secundare n / %
Canină	I-tratament cu Enoxil 5% soluție n=6	Examenul clinic crește, scuame, grataj 6/6; Examen microscopic 5/6; Lampa ultraviolet +6/6	Examen clinic fără cruste 3/6 ameliorare 3/6	Vindecare clinică: 6/6 Examen microscopic + 0/6; Leziuni secundare 0/6	6 / 100	0 / 0
Canină	II-tratament cu Unguent Iam + tinctură de Iod 5% n=4	Examenul clinic cruste, scuame, grataj 5/5; Examen microscopic +3/4; Lampa ultraviolet +4/4	Examen clinic fără cruste 2/4 ameliorare 2/4	Vindecare clinică: 4/4 Examen microscopic + 0/6; Leziuni secundare 0/4	4 / 100	0 / 0
Terapie topică – zilnic până în ziua 20						

În lotul IV de câini tratați cu tiosulfat de sodiu în asociere cu glucoză în primele 4 zile (după necesitate se repeta) și local Lorinden C, la a 17-a zi s-a constatat vindecarea încă la două animale (50%). Un câine din acest lot a fost tratat în continuare, folosind Suprastină (1 pastilă /zi) și local Lorinden C, la 10-a zi s-a produs vindecarea clinică.

Examenul clinic a demonstrat că la 20 zile toate animalele (100%) s-au vindecat. Mai mult ca atât: nu s-au înregistrat leziuni secundare.

Comparând rezultatele obținute cu Enoxil 5% soluție în terapia microsporiei și în caz de dermatită cu cele primite din lotul II și IV (tratament ordinar), se poate spune că Enoxilul a produs o vindecare mai rapidă a leziunilor și previne în mai mare măsură apariția leziunilor secundare.

În tabelul 4 sunt prezentați indicii morfologici sanguini la câini cu dermatită. La început unii parametri morfologici sanguini luați în studiu, au avut tendințe sub limitele inferioare fiziologice. Numărul de

Tabelul 3

Eficacitatea terapeutică a preparatului Enoxil 5% - soluție în Dermatita alergică la câini

Specia	Lot	REZULTATE				
		Ziua 0	Ziua 10	Ziua 20	Vindecare	
					Com-pletă	Leziuni secundare
Canină	III-tratament cu soluție apoasă de Enoxil 5% soluție n=5	Examenul clinic eritem, prurit generalizat, sensibilitatea locală crescută; Examen microscopic la Microsporium + 0/5; Examen cu lampa ultraviolet 0/6	Examen clinic Vindecare clinică 3/2; ameliorare 2/5; fără prurit eritem 5/5	Vindecare clinică: 2/5; Leziuni secundare 0/5	3 la 10 zile 2 la 15 zile	0 / 5
Canină	IV-tratament cu Tiosulfat de sodiu 30% - 5+10 ml + 3-4 ml 25% soluție glucoză, Lorinden C n=4	Examenul clinic eriteu, prurit generalizat, sensibilitatea locală crescută; Examen microscopic la Microsporium canis + 0/4; Examen cu lampa ultraviolet 0/4	Examen clinic Vindecare clinică 1/4; ameliorare 3/4; fără prurit eriteu 3/4	Vindecare clinică: 2/4; Leziuni secundare 1/4	1 la 10 zile 2 la 17 zile 1 la 20 zi	1/4 Tratament adăugător Suprastin 1 pastilă 1 în zi Unguent Lorinden C 1-2 ori /zi – 3 zile.

Tabelul 4

Indicii hematologici la câini în dermatita alergică (alimentară)

Specificare	Limite și media (după S.Ghegariu și col., 1985)	Lot experimental – III (n=5)		Lot martor – IV (n=4)	
		Debut	Final	Debut	Final
		M±m	M±m	M±m	M±m
Hemoglobină (g/dl)	12,0-18,0 (15,0)	11,0±1,30	14,0±1,15	10,8±1,12	12,0±1,3
Hematocrit (%)	37,0-55,0 (45,0)	30,0±2,11	32,3±2,3	29,7±0,9	27,9±1,3
Număr de eritrocite (10 ^{12/L})	5,5-8,5 (6,8)	5,63±1,10	5,73±3,5	4,82±2,9	4,93±3,2
Număr de leucocite (10 ^{9/L})	6,0-17,0 (11,5)	23,1±1,94	10,1±1,87	26,0±1,56	13,3±1,36
Proteine totale (g/dL)	6,1-7,8 (6,97)	7,42±0,98	7,52±0,76	8,6±0,95	7,1±0,35
Debut – I zi		Final – însănătoșire (20 zi)			

leucocite au avut o creștere esențială la animalele ambelor loturi, ceea ce a alcătuit 23,1±1,94 și 26,0±1,56 10^{9/L} în lotul experimental și cel martor, corespunzător. Această creștere evidențiază faptul prezenței unui proces inflamator local. De aceasta părere este și Gh. Solcan, (2003).

În final (însănătoșire la a 20-a zi) cantitatea de hemoglobină la câini din lotul experimental I,II,III,IV, s-a situat în limita mediei normale – 14,0 ± 1,15 g/dl.

Totodată, s-a observat o creștere, puțin evidentă, la câinii din lotul experimental a numărului de eritrocite cu 14 % și de hematocrit – 13,7 %, față de lotul martor, dar a scăzut considerabil numărul de leucocite, de la 23,1 ± 1,94, la 10,1 ± 1,87 – în lotul experimental III și de la 26,0 ± 1,56 la 13,3 ± 1,36 10^{9/L} – în lotul martor, ceea ce s-a soldat și cu însănătoșirea animalelor.

Hiperproteinemia la nivel de 8,6 ± 0,95 g/dl la animalele incluse în lotul martor, poate fi consecința schimbării echilibrului dintre sinteza proteinelor și catabolism sau datorită unei hiperemii reactive a musculaturii în urma leziunilor la nivel de piele. Valorile proteinemiei la câini din lotul experimental s-au situat în limita medie de referință, ceea ce denotă prezența unui efect benefic al produsului Enoxil – aplicat topic pe regiunile pielii afectate.

Pe baza observațiilor clinice și a cercetărilor experimentale, s-a stabilit: cu scop terapeutic, în dermatitele cauzate de tulburări nutriționale și în microsporia naturală la câine, poate fi utilizată cu succes terapia topică cu Enoxil 5%, soluție apoasă, timp de 20 zile.

CONCLUZII

1. Afecțiunile dermatologice ocupă o pondere importantă în patologia carnivorelor de companie. Diagnosticul cu certitudine se poate stabili prin examen clinic a animalului, microscopic, iradierea cu lampa ultraviolet..

2. Cu scop terapeutic, în dermatitele cauzate de tulburi nutriționale și în microsporia naturală la câine, se recomandă terapia topică cu Enoxil 5%, soluție aposă, o dată pe zi, timp de 20 zile.

3. Soluția de Enoxil, 5% are o eficacitate de 100% în infecția naturală cu *Microsporum canis* și dermatite alergice (alimentare) și determină o vindecare mai rapidă a leziunilor și, respectiv, previne în mai mare măsură apariția leziunilor secundare.

BIBLIOGRAFIE

1. Hobeanu, Iulia Betty. Incidența afecțiunilor dermatologice la animalele de companie (canidae) prezente în unele cabinete veterinare din București. Scientific WORKS – Lucrări științifice, 2008, p.134-140.

2. Lupașcu, T., Duca, Gh., Lupașcu, Galina. Enoxilul – preparat ecologic pentru protecția plantelor. Academia de Științe a Moldovei, Secția științe ale naturii și vieții, Institutul de Chimie, Institutul de Genetică și Fiziologie a Plantelor, Chișinău, 2010, p.134.

3. Mircean, Viorica. Cercetări privind etiopatogenia, diagnosticul și tratamentul dermatomicozelor la carnivore (Teza pentru obținerea titlului de „Doctor în științe medicale”), Cluj-Napoca, 2003.

4. Moriellor, K.A., De Boer D.I. Fungal flora of pet cats. Am. I. vet.rev., 52:602, 1991.

5. Solcan, Gh., Mitra, I.L., Miron L., et al. Dermatologia animală de companie. Iași, Ed. „Ion Ionescu de la Brad”, 2003, 394 p.

Data prezentării articolului – **04.05.2011**